
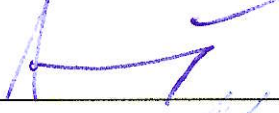

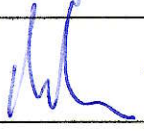

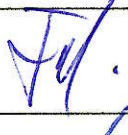
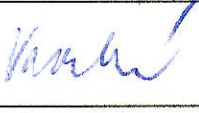

**Prezenčná listina poslancov z osemnásteho zasadnutia Obecného
zastupiteľstva vo Veľkom Záluží**

konaného dňa 07. októbra 2025

Ing. Ján Bédi	
Jaroslav Bozán	
Tomáš Hollý	
PhDr. Janka Moravčíková, PhD.	
Ing. Vladislav Omelina	
Ing. Pavol Pekar	
Ing. Andrej Práznovský	
Branislav Práznovský	
Lukáš Šimončík	
Ing. Martina Vavříková	
Mgr. Roman Vančo	
Mgr. Zuzana Švarc Harisová - HK	
Milan Bíro - starosta	
Ing. Katarína Kováčová – prednostka	
Mgr. Ľudmila Blahová - právnička	

STAROSTA OBCE VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Vo Veľkom Záluží dňa 30.09.2025

POZVÁNKA

V súlade s § 13 ods. 4, písm. a) Zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

zvolávam

18. zasadnutie Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží, ktoré sa uskutoční dňa
07. októbra 2025 o 08,00 hod.

v Spoločenskom dome vo Veľkom Záluží s týmto návrhom programu:

1. Otvorenie zasadnutia
2. Voľba pracovných orgánov obecného zastupiteľstva
3. Schválenie návrhu programu osemnásteho zasadnutia obecného zastupiteľstva
4. Správa hlavnej kontrolórky obce o plnení uznesení
5. Výročná správa Obce Veľké Zálužie za rok 2024
6. Správa nezávislého audítora k účtovnej závierke a ku konsolidovanej účtovnej závierke Obce Veľké Zálužie za rok 2024
7. Návrh Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2025 o určení príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách, školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Veľké Zálužie
8. Udelenie finančnej odmeny – Adela Kováčová
9. Druhá úprava rozpočtu obce na r. 2025
10. Nájomné byty vo vlastníctve obce – pridelenie bytu + opakovaný nájom
11. Návrh na predloženie žiadosti o finančný príspevok „Obnova kultúrneho centra – knižnica v 21 storočí
12. Žiadosť – Šport Veľké Zálužie o.z. – zmluva o spolupráci
13. Voľba a odvolanie člena stavebnej komisie
14. Zmeny a doplnky č. 2 k Územnému plánu obce Veľké Zálužie (žiadateľ Farský úrad)
15. Žiadosť o odkúpenie časti obecného pozemku vo vlastníctve obce – Ján Fiala
16. Žiadosť o odkúpenie časti obecného pozemku vo vlastníctve obce – Kalis s.r.o.
17. Žiadosť o odkúpenie časti obecného pozemku vo vlastníctve obce – Anna Turoňová
18. Zriadenie vecných bremien na obecných pozemkoch v prospech ZSD a.s. – ulica Pod pažiťou
19. Návrh na výpoveď Nájomnej zmluvy č. 1/2008 o prenájme verejného priestranstva
20. Rôzne
21. Interpelácia poslancov
22. Diskusia
23. Záver

Milan Bíro
starosta obce

Materiály na rokovanie obecného zastupiteľstva sú zverejnené na web – sídle Obce Veľké Zálužie.

Správa z kontroly plnenia uznesení

Na poslednom zasadnutí obecného zastupiteľstva obce Veľké Zálužie bolo prijatých celkovo 12 uznesení. Všetky prijaté uznesenie boli podpísané starostom obce v zákonom stanovenej lehote.

Sumár prijatých uznesení zasadnutí OcZ

Zasadnutie konané dňa	Počet prijatých uznesení	Počet neprijatých uznesení	Uznesenie splnené	Uznesenie v plnení	Uznesenie nesplnené	Uznesenie zrušené	Uznesenie pozastavené
10.07.2025	12	0	4	8	0	0	0
Čísla prijatých/ neprijatých uznesení	244- 255/2025		244- 246/2025 250/2025	247- 249/2025 251- 255/2025			
SPOLU	12	0	4	8	0	0	0

U Z N E S E N I A

zo sedemnásteho zasadnutia Obecného zastupiteľstva Obce Veľké Zálužie zo dňa 10.07.2025

UZNESENIE č. 244

K bodu 2/ Voľba pracovných orgánov obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

schvaľuje

predsedu návrhovej komisie Mgr. Romana Vanča a členov: Tomáša Hollého a PhDr. Janku Moravčíkovú, PhD.

Plnenie uznesenia: Uznesenie bolo splnené priamo na OcZ, kde si návrhová komisia vykonávala svoju úlohu.

UZNESENIE č. 245

K bodu 3/ Schválenie návrhu programu sedemnásteho zasadnutia obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

schvaľuje

program sedemnásteho zasadnutia Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Záluží.

Plnenie uznesenia: Uznesenie bolo splnené priamo na OcZ, kde obecné zastupiteľstvo rokovalo podľa schváleného programu.

UZNESENIE č. 246

K bodu 4/ Správa hlavnej kontrolórky obce o plnení uznesení

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

berie na vedomie

správu hlavnej kontrolórky k plneniu uznesení prijatých obecným zastupiteľstvom.

Plnenie uznesenia: Uznesenie bolo splnené priamo na OcZ, kde obecné zastupiteľstvo zobralo správu na vedomie.

UZNESENIE č. 247**K bodu 5/ Zámena pozemkov ako prípad hodný osobitného zreteľa medzi obcou Veľké Zálužie a Slovenskou republikou**

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo žiadosť

obce Veľké Zálužie, Obecná 955/2, 951 35 Veľké Zálužie o zámenu pozemkov medzi obcou Veľké Zálužie a Slovenskou republikou

b) berie na vedomie

stanovisko finančnej komisie

c) súhlasí

so zámenu pozemkov označených v geometrickom pláne č. 233/2024, vypracovaného Ing. Máriom Sekerešom dňa 27.3.2025, overeného Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom dňa 23.04.2025 pod č. G1 –767/2025, nachádzajúcich sa v obci a kat. úz. Veľké Zálužie:

Parcela	parcela	Druh pozemku	Spolu výmera (m ²)
564/49	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	53,00
564/50	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	11,00
564/117	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	455,00
564/118	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	381,00
564/121	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	53,00
564/122	KN C	Zastavaná plocha a nádvorie	8,00

v celosti (1/1) v pomere k celku

za pozemok v označený v geometrickom pláne č. 222/2024, vypracovaného Ing. Máriom Sekerešom, dňa 08.07.2024, overeného Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom dňa 14.08.2024 pod č. G1 – 1595/2024, nachádzajúci sa v obci a kat. úz. Veľké Zálužie:

Parcela	Parcela	Druh pozemku	Spolu výmera (m ²)
11/107	KN C	Ostatná plocha	961,00

v celosti (1/1) v pomere k celku a to bezodplatne

d) schvaľuje

text zámennej zmluvy.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení.

UZNESENIE č. 248**K bodu 5/ Zámena pozemkov ako prípad hodný osobitného zreteľa medzi obcou Veľké Zálužie a Slovenskou republikou**

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

podľa bodu IX. Vecné bremená a záložné právo, Internej smernice č. 1/2024 (dodatok č. 1 v plnom znení) Zásady hospodárenia s majetkom obce Veľké Zálužie návrh na uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve, ktorej predmetom je **zriadenie vecného bremena** k pozemku

p.č.11/107	KN C	Ostatná plocha	961,00 m ²
------------	------	----------------	-----------------------

--	--	--	--

spočívajúce v práve prechodu a vstupe pešo, motorovými (nákladné, aj osobné) a nemotorovými vozidlami, technickými zariadeniami, strojmi, mechanizmami v nevyhnutnom rozsahu a to na dobu neurčitú a bezodplatne cez uvedený pozemok, v prospech SR zast. správcom Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie, so sídlom Rínok 334/48, 951 35 Veľké Zálužie, IČO: 00607274 ako vlastníkom parc.č. 11/31- ostatná plocha o výmere 15876 m², nachádzajúcej sa v obci a kat. úz. Veľké Zálužie.

b) schvaľuje

uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena so Slovenskou republikou zast. správcom Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie, so sídlom Rínok 334/48, 951 35 Veľké Zálužie, IČO: 00607274 a to tak, že:

Obec Veľké Zálužie ako Budúci povinný z vecného bremena a SR ako budúci oprávnený z vecného bremena, uzatvoria zmluvu o zriadení vecného bremena, predmetom ktorej bude zriadenie vecného bremena na nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. Veľké Zálužie, obec: Veľké Zálužie, okres: Nitra, označenej v geometrickom pláne č.222/2024, vyhotovenom GEOTOM .s.r.o., dňa 8.7.2024, úradne overenom dňa 14.08.2024, pod č. G1-1595/2024, ako novovytvorená parcela registra C KN č. 11/107, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 961m² v celom rozsahu (1/1) v prospech každodobého vlastníka nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. Veľké Zálužie, obec: Veľké Zálužie, okres: Nitra, parc.č. 11/31- ostatná plocha o výmere 15876 m², bezodplatne a na dobu neurčitú.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení.

UZNESENIE č. 249

K bodu 6/ Návrh VZN č. 2/2025 o vyhlásení záväzných častí územného plánu obce Veľké Zálužie – zmeny a doplnky č.1

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) konštatuje, že

- pripomienky zo strany dotknutých orgánov štátnej správy a dotknutých právnických osôb sú v územnom pláne obce Veľké Zálužie – ZaD č.1 akceptované,
- schválený územný plán obce Veľké Zálužie sa člení na záväznú a smernú časť. V záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie sú ustanovené plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny,

b) akceptuje

- stanovisko Regionálneho úradu pre územné plánovanie v Nitre, k územnoplánovacej dokumentácii, č. 11211/2025-19.1.1.

c) schvaľuje

- Územný plán obce Veľké Zálužie – zmeny a doplnky č.1

d) uznáva sa

- na Všeobecnom záväznom nariadení obce Veľké Zálužie číslo 2/2025 zo dňa 10.07.2025 o vyhlásení záväzných častí Územného plánu obce Veľké Zálužie – zmeny a doplnky č.1

e) odporúča

obci:

A/obec sústavne sleduje, či sa nezmenili územno-technické, hospodárske a sociálne predpoklady, na ktorých základe je navrhnutá koncepcia organizácie územia. Ak dôjde k zmene predpokladov, alebo je potrebné umiestniť verejnoprospešné stavby, obec obstará doplnok a zmenu územnoplánovacej dokumentácie,

J. B. V. V. V.

- B/ pravidelne, najmenej však raz za štyri roky preskúmať schválený územný plán obce Veľké Zálužie , či nie sú potrebné jeho zmeny alebo doplnky alebo obstaranie nového územného plánu,
- C/ obec obstará zmenu alebo doplnok územného plánu obce, ak je to potrebné na zosúladenie s územným plánom regiónu alebo s jeho zmenami a doplnkami,
- D/ obec vyhotoví o obsahu územného plánu registračný list, ktorý spolu s kópiou uznesenia o schválení doručí Úradu pre územné plánovanie Nitra,
- E/ obec zverejní záväznú časť územnoplánovacej dokumentácie spolu s VZN
- vyvesením na úradnej tabuli najmenej na 15 dní, ako aj iným mieste obvyklým spôsobom
 - doručením dotknutým orgánom štátnej správy
- F/ uložiť schválený územný plán obce na Obecnom úrade, stavebnom úrade, a na Regionálnom úrade pre územné plánovanie v Nitre.

Plnenie uznesenia: Uznesenie bolo splnené

UZNESENIE č. 250

K bodu 7/ Návrh na predloženie projektového zámeru a žiadosti o NFP: „Zvyšovanie energetickej hospodárnosti existujúcich verejných budov – obecný úrad Veľké Zálužie“
Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

- **predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku** v rámci výzvy Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry (výzva č. PSK-SIEA-007-2024-ITI-EFRR),
- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov zo Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry,
- **zabezpečenie finančných prostriedkov** na realizovanie projektu vo výške **min. 15%** z celkovej sumy oprávnených z rozpočtu obce Veľké Zálužie,
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie,

b) schvaľuje

- **predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku** v rámci výzvy Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry (výzva č. PSK-SIEA-007-2024-ITI-EFRR),
- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov zo Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry,
- **zabezpečenie finančných prostriedkov** na realizovanie projektu vo výške **min. 15%** z celkovej sumy oprávnených z rozpočtu obce Veľké Zálužie,
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení. Žiadosť bola podaná.

UZNESENIE č. 251

K bodu 8/ Návrh na predloženie žiadosti o poskytnutie NFP z Programu Slovensko - „Veľké Zálužie - verejná kanalizácia, rozšírenie a intenzifikácia ČOV“
Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

- **predloženie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku** v rámci Programu Slovensko, výzva č. PSK-MZP-001-2023-DV-EFRR Výstavba stokovej siete, čistiarní odpadových vôd, decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami a vodovodov,

- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Programu Slovensko,
 - zabezpečenie finančných prostriedkov na realizovanie projektu vo výške **min. 8%** z celkovej sumy oprávnených výdavkov 21.843.097,48 € (t.j. vo výške 1.747.447,80 €),
 - zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie prípadne úverom,
- b) schvaľuje**
- predloženie **žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku** v rámci Programu Slovensko, výzva č. PSK-MZP-001-2023-DV-EFRR Výstavba stokovej siete, čistiarní odpadových vôd, decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami a vodovodov,
 - zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Programu Slovensko,
 - zabezpečenie finančných prostriedkov na realizovanie projektu vo výške **min. 8%** z celkovej sumy oprávnených výdavkov 21.843.097,48 € (t.j. vo výške 1.747.447,80 €),
 - zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie prípadne úverom.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení.

UZNESENIE č. 252

K bodu 9/ Návrh na schválenie úverového krytia pre investičnú akciu - „Veľké Zálužie - verejná kanalizácia, rozšírenie a intenzifikácia ČOV“

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

úverové krytie v zmysle podmienok špecifikácie činností podpory formou úveru pre obce z komerčnej banky na realizáciu projektu „Veľké Zálužie - verejná kanalizácia, rozšírenie a intenzifikácia ČOV“ v min. výške 8% z celkových oprávnených nákladov a prípadných dodatočných nákladov.

b) schvaľuje

úverové krytie v zmysle podmienok špecifikácie činností podpory formou úveru pre obce z komerčnej banky na realizáciu projektu „Veľké Zálužie - verejná kanalizácia, rozšírenie a intenzifikácia ČOV“ v min. výške 8% z celkových oprávnených nákladov a prípadných dodatočných nákladov.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení.

UZNESENIE č. 253

K bodu 10/ Návrh členstva obce v oblastnej organizácii cestovného ruchu „Nitrianska organizácia cestovného ruchu“

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

členstvo v oblastnej organizácii cestovného ruchu „Nitrianska organizácia cestovného ruchu“,

b) schvaľuje

členstvo v oblastnej organizácii cestovného ruchu „Nitrianska organizácia cestovného ruchu“.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení. Žiadosť bola podaná.

UZNESENIE č. 254

K bodu 11/ Návrh na predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku na rozvoj cestovného ruchu z rozpočtovej kapitoly Ministerstva cestového ruchu a športu SR - Apidomček - včelí domček s oddychom a ochranou prírody

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

- **predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku** na rozvoj cestovného ruchu z rozpočtovej kapitoly Ministerstva cestového ruchu a športu SR, a **realizáciu projektu Apidomček - včelí domček s oddychom a ochranou prírody**, výzva č. **MINCRŠ-OPCR-01025**,
- **zabezpečenie finančných prostriedkov** na realizovanie projektu vo výške **10%** z celkovej sumy oprávnených výdavkov 30.000 € (t.j. vo výške 3.000 €).
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie,

b) schvaľuje

- **predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku** na rozvoj cestovného ruchu z rozpočtovej kapitoly Ministerstva cestového ruchu a športu SR, a **realizáciu projektu Apidomček - včelí domček s oddychom a ochranou prírody**, výzva č. **MINCRŠ-OPCR-01025**,
- **zabezpečenie finančných prostriedkov** na realizovanie projektu vo výške **10%** z celkovej sumy oprávnených výdavkov 30.000 € (t.j. vo výške 3.000 €).
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení. Žiadosť bola podaná.

UZNESENIE č. 255

K bodu 12/ Rôzne

Žiadosť o NFP: „Obnova komunálnej techniky“

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Záluží

a) prerokovalo

- predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku v rámci výzvy MAS VITIS (výzva č. MAS_052/7.4/7)
- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Pôdohospodárskej platobnej agentúry
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie,

b) schvaľuje

- predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku v rámci výzvy MAS VITIS (výzva č. MAS_052/7.4/7)
- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z Pôdohospodárskej platobnej agentúry
- zabezpečenie financovania prípadných **neoprávnených výdavkov** projektu z rozpočtu obce Veľké Zálužie.

Plnenie uznesenia: Uznesenie je v plnení. Žiadosť bola podaná.

OBEC VEĽKÉ ZÁLUŽIE

Obecná 955/2, 951 35 Veľké Zálužie

Konsolidovaná výročná správa Obce Veľké Zálužie za rok 2024

Vo Veľkom Záluží, 20.6.2025

Milan Bíro
starosta obce

Milan Bíro 1

1. Základná charakteristika obce Veľké Zálužie

1.1. Geografické údaje obce

Obec Veľké Zálužie patrí medzi veľké obce Nitrianskeho samosprávneho kraja. Obec sa rozprestiera na Podunajskej nížine, na Nitrianskej tabuli. Centrum obce sa nachádza vo výške 155 m. n.m., najnižšia časť katastra je vo výške 150 m.n.m a najvyššie položené miesto je 229 m.n.m. Zastavené územie obce leží v dvoch dolinách pozdĺž potokov Čerešňový a Zalužický. Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Dlhý kanál.

Jej odlesnený chotár tvoria mladotret'ohorné usadeniny pokryté sprašou a černoziemné pôdy. Zvláštnosťou Zálužianskej pahorkatiny je to, že práve v jej centrálnej časti, medzi Bábom, Veľkým Zálužím a Lehotou, sa nachádza najmenšia hrúbka spraší, priemerne iba 1 m. Najväčšiu hrúbku, až 30 m, dosahuje v Rišňovskej prepadline pri Alekšinciach.

Celková výmera katastra obce je 3210,37 ha, z toho je 78,22 % tvorí poľnohospodárska pôda 2511,13ha a 21,78 % nepoľnohospodárska pôda 699,24ha. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2024 dominovalo zastúpenie ornej pôdy s výmerou 2300,39 ha (s podielom 91,62 %) a TTP s výmerou 31,07 ha (1,24 %). V celkovej výmere územia obce nie je zastúpenie chmeľníc. Podiel záhrad je 73,48 ha, čo tvorí 2,93 % na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 2,29 % na celkovej výmere územia obce. Podiel viníc je 105,72 ha, čo tvorí 4,21 % na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 3,29 % na celkovej výmere katastra obce. Podiel ovocných sádov je 0,47 ha, čo tvorí 0,02% na výmere celkovej poľnohospodárskej pôdy a 0,01% na celkovej výmere katastra obce. V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu mali najvyššie zastúpenie lesné pozemky s 60,68 % podielom (424,3 ha), zastavané plochy a nádvoria s podielom až 31,12 % (217,58 ha), ostatná plocha s podielom 5,17% (36,14ha) a vodná plocha s podielom 3,04% (21,23ha).

Veľké Zálužie leží v európsko-kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom. Jeho klímu ovplyvňuje nielen južné prúdenie od Stredozemného mora, ktoré prináša výdatnejšie zrážky najmä na jeseň a jar, ale aj prúdenie studeného arktického vzduchu, prinášajúce ochladenie v zime. Pre územie obce sú charakteristické mierne teploty, ktoré sa relatívne približujú k najteplejším teplotným oblastiam Slovenska. Patrí do teplej klimatickej oblasti s podoblasťou suchou, mierne suchou a vlhkou. Priemerná minimálna januárová teplota je -10 stupňov Celzia a priemerná maximálna júlová teplota + 36 stupňov Celzia. Priemerná ročná teplota územia predstavuje +9 stupňov Celzia. Ročný úhrn zrážok na území chotára obce je 600 mm.

Obec má pomerne výhodné spojenie cestnou dopravou. Od krajského mesta Nitry je vzdialená 10,5 km, od hlavného mesta Slovenskej republiky je vzdialená 79 km. Komunikačnou výhodou je rýchlostná cesta R1 Pribina prechádzajúca katastrom obce, ktorá urýchľuje spojenie obce nielen s Nitrou, ale aj Trnavou a Bratislavou. Najbližšie železničné spojenie pre jej obyvateľov je v Nitre.

1.2 Demografické údaje

V súčasnosti žije v obci viac ako 4320 obyvateľov, pričom prevláda zastúpenie ženskej zložky populácie. Hustota obyvateľov v roku 2024 dosiahla hodnotu 134 osôb na km². Pôrodnosť a úmrtnosť majú v obci pomerne stabilizovaný vývoj. Pod rastúci počet obyvateľov sa podpisuje najmä prírastok obyvateľstva. Dôvodom je dobrá dopravná dostupnosť obce vzhľadom na regionálne centrum – mesto Nitra a na hlavné mesto Slovenska Bratislavu. Obec disponuje aj limitovaným počtom voľného domového fondu. Je dobre

 2

vybavená obchodnou sieťou, existenciou školských a predškolských zariadení, zdravotného strediska a viacerými reštauračnými službami.

Z hľadiska vekovej štruktúry v roku 2024 sú najvýraznejšie zastúpení obyvatelia v produktívnom veku vo vekovej štruktúre obce od 15 do 64 rokov tvorí 66,27 % v počte 2863 obyvateľov z toho muži 1462 a ženy 1401. Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku vo vekovej štruktúre obce od 0 – 14 rokov tvorí 15,90 % v počte 687 obyvateľov z toho muži 328 a ženy 359. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku obce od veku 65+ rokov tvorí 17,82 % v počte 770 obyvateľov z toho muži 311 a ženy 459.

V obci Veľké Zálužie dominovali obyvatelia s úplným stredoškolským vzdelaním (24,92%), za nimi nasledovali obyvatelia s učňovským vzdelaním (23,40%) a obyvatelia so základným vzdelaním (17,17%). Obyvatelia s ukončeným vysokoškolským vzdelaním tvorili takmer 14,34 % podiel. Svoje vzdelanie neudalo 3,29 % obyvateľov obce. Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti (96 %). Obyvatelia obce sa hlásia najmä k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (74,71 %).

1.3 Ekonomické údaje

Ekonomickú základňu obce reprezentujú najmä súkromné podniky. Celkový počet právnických osôb narástol o 57 %, pričom v rokoch 2004 – 2021 vykazoval rastúce vývojové tendencie, v roku 2024 počet PO vzrástol na 221 podnikateľských subjektov, ktorí majú sídlo v obci. Ich činnosť sa orientuje na poľnohospodársku prvovýrobu, obchod, autodopravu, zámočníctvo, klampiarstvo, stolárstvo, strojárstvo, výroba nábytku, potravinársky priemysel, zemné práce a najmä služby. Prevažná časť PO sú spoločnosti s ručením obmedzeným. Fyzické osoby – podnikatelia sú zapísaní v živnostenskom registri. Sú to živnostníci podnikajúci na základe živnostenského zákona so sídlom v obci, osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona, napr. advokáti, lekári, audítori a iní) a samostatne hospodáriaci roľníci.

Počas obdobia rokov 2009 – 2014 vývoj fyzických osôb vykazoval klesajúci trend. Pod pokles FO sa podpísal najmä pokles počtu živnostníkov, ktorý v sledovanom období predstavoval až 8,63 %. Na druhej strane, v rokoch 2015 – 2021 mal rastúci trend o 9,09 %. V roku 2024 počet aktívnych SHR vzrástol na 8 slobodných povolání. V živnostenskom registri SR je v roku 2024 evidovaných 200 živnostníkov, ktorí majú sídlo v obci, z toho aktívne subjekty 116.

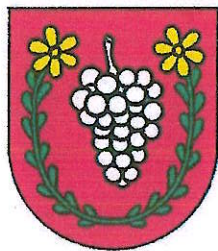
Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybné hospodárstvo a ťažba). V sekundárnom sektore pôsobia podnikateľské subjekty zamerané na potravinársky priemysel, strojárstvo, stavebníctvo, zemné práce, elektrotechnický priemysel, klampiarstvo, stolárstvo a ďalšie. V terciárnom sektore (sektor služieb) prevádzkuje svoju činnosť prevažná časť podnikateľských subjektov. Podnikateľské subjekty v obci predstavujú skupinu tzv. samo zamestnávateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých mestách, (Nitra, Šaľa, Trnava) resp. v hlavnom meste SR Bratislave. Potvrďuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2021 (81,98 %).

1.4. Symboly obce

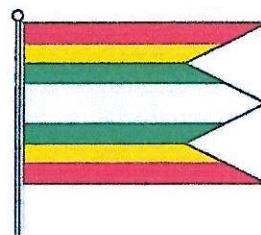
Symbolmi obce Veľké Zálužie sú erb, vlajka a pečať. Vinohradnícka tradícia, ktorá sa v obci datuje už od 14.storočia sa preniesla aj do erbu obce, kde je v červenom štíte veľký strieborný strapec hrozna obkolesený dvomi dolu spojenými zelenými vetvičkami

3
M. A. Karab

ukončenými hore dvomi zlatými kvietkami (ružičkami). Vinohradnícky a zamestnanecký motív je vyhotovený podľa odtlačku pečatidla obce z roku 1692.

Obrázok 1 Erb obce Veľké Zálužie

Obrázok 2 Vlajka obce Veľké Zálužie

Prameň: http://www.vs.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=545

1.5 História obce

Vývoj obce ovplyvnili nielen dobré prírodné podmienky pre poľnohospodársku výrobu a vinohradníctvo, ale aj blízkosť mesta Nitry, najvýznamnejšieho strediska regiónu.

Pôvodná obec bola v rokoch 1241 – 1242 počas nájazdu Tatárov na územie Slovenska zničená. Z tohto a staršieho obdobia (9. storočie) sa našli zvyšky keramiky, kostí, mince a prsteň. Na konci stredoveku patrila k najvýznamnejším a najľudnatejším obciam, získala jarmočné privilégia a oficiálne sa začala vyvíjať ako mestečko. Pôvodný farský kostol bol postavený na prelome 13. a 14. storočia a bol zasvätený Všetkým Svätým. Tento kostol sa však nezachoval, v roku 1769 bol postavený nový kostol. Počas vývoja obce sa viac krát zmenili jej majitelia. Medzi nich patrili členovia rodov Abovcov, Ujlakyovcov, Turzovcov, Forgáčovcov, Esterháziocov. Najväčší hospodársky rozkvet bol zaznamenaný v 17. a 18. storočí. V tomto období boli v obci vybudované nové podniky: pivovar, likérka, továreň na výrobu hodvábu. Prosperovali aj remeslá, najmä hrnčiarstvo, kováčstvo, tkáči, stavbári a vinohradníci. Založila sa panská bažantnica, obnovilo sa lesné hospodárenie a modernizovalo poľnohospodárstvo. Svedkami tohto rozsiahleho hospodárstva sú zachované názvy niektorých ulíc v obci, ako Pivovarská, Fabrická, Majer, Betlahom ... V 50. – 60. - tých rokoch sa obec začala postupne budovať a modernizovať. Opravili sa cesty, mosty, rígly, bola zvedená elektrina, verejné osvetlenie a obecný rozhlas. Postavená bola hasičská zbrojnica a protipožiarna nádrž. Postupne sa budovali nové domy, obchody s potravinami, zmiešaným tovarom, nová škola. So službami, ktoré obec poskytovala aj pre iné obce, sa stala spádovou a plnila funkciu strediskovej obce. Po roku 1989 sa v obci začalo súkromne podnikáť, vznikli viaceré súkromné firmy, ktoré tvoria kostru miestnej ekonomiky a výraznou mierou sa podpisujú pod zamestnanosť miestneho obyvateľstva. Obyvatelia a podnikatelia sa zaoberajú poľnohospodárskou výrobou, obnovuje sa tradícia vinohradníctva a vinárstva. Významné postavenie má aj strojárstva výroba a obchodné činnosti.

1.6 Kultúrne pamiatky

1.6.1. Empírový kaštieľ a park

Dal postaviť v roku 1756 vtedajší majiteľ panstva gróf Jozef Forgáč. Neskôr bol prestavaný v empírovom duchu. Po skončení II. svetovej vojny slúžil na viaceré účely. V roku 1957 získalo budovu a rozsiahly areál s parkom Ministerstvo zdravotníctva. Bola v ňom zriadená